

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în față: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Criza inteligenței. — Anteproiectul codului comercial.
— Legea contra cametei și congresul băncilor din provincie.
Bibliografie. — Situația. — Anunț.

Criza inteligenței.

Între cauzele specifice românești, ale crizei, de cari suferim, am auzit înșirându-se una cu totul ciudată: eică am suferi de prea multă inteligență. — Nația noastră, se zice, că ar fi dotată cu o doză prea mare de inteligență. De acest surplus nu ar avea trebuință, căci ar crea prea pronunțate individualități, în paguba disciplinei, ce trebuie să stea la baza unei munci sistematice și serioase. — Poate că acest „rău”, — în care de altcum noi nu credem, — este cauza imbulzelii tineretului nostru la școli; dar dacă-i așa corpul didactic, care tocmai de acest element are trebuință, în instrucția ce o dă tineretului, — ar trebui să găsească canalizarea rațională și aducătoare de folos a plusului de energie, atât de folositoare, care se numește inteligență.

Inclinăm mai curând pentru o alta explicare a lucrurilor, căci abundența inteligenței nu poate fi un „rău”. — Pătura noastră intelectuală, mai ales cea de sus: conducătorii, își face studiile aproape în întregime, în universități străine. — De aici se reîntoarce cu un considerabil capital de cunoștințe teoretice și prea puține de cele practice. — Încărești cu atâtea teorii tinerii noștri se întorc acasă nu pentru a aplica pe cele cari se potrivesc nevoilor noastre practice, ci cu hotărârea conștientă ori inconștientă, mărturisită ori nu, de a ne schimba țara după

acele teorii. — Împământenind pe cele mai moderne inovațiuni, în toate domeniile, ei, viitorii conducători, cred, că astfel vor face din țara noastră o țară fericită, ultracivilizată.

În tot cazul este interesantă constatarea, că tineretul nostru, — smuls din pătura rurală și înălțat până la cea mai superioară treaptă socială, — cât de ușor și repede pierde contactul psihologic și de mulțori chiar și pe cel social, cu obârșia lui. — Acest tineret devine o pătură intelectuală artificială zăpăcită, — sunt și excepții, — care nu mai are nici o orientare socială sigură, care nu înțelege problemele zilei; nu se știe sesiza de ele, pentru că nu a trecut prin ierarhia socială, — cum foarte bine s'a mai spus în coloanele acestei reviste, — ca să cunoască nevoile tuturor claselor sociale și nu dispune de forță sufletească dinamică, creatoare de valori. — Aruncați d. e. o privire asupra activității aleșilor națiunii — vizăm aci mai ales elementele de dincoace de Carpați, — în Parlament; judecați asupra cauzelor speciale românești ale crizei economice atât de rușinoase de azi, care amenință să devină una socială, urmăriți discuțiile presei noastre și preocupările zilnice ale păturei intelectuale în general, — și trageți singuri concluziile.

Inteligența, care se oprește la adunarea cunoștințelor, fără să le știe întrebuința cu folos practic, nu dispune de calitatea ei primordială, care e puterea de adaptare la nevoile vieții, aceea inteligență nu e fecundă, ea nu rămâne nici măcar un receptacol de cunoștințe, — ei devine mai curând o armă primejdioasă, căci poate fi un izvor, conștient

ori inconștient, de rele. De aceea găsim, că este mai necesar, ca orișicând, să se dea o îndrumare sănătoasă creșterii tinerețului nostru, a alegerii carierelor, a creării cultului muncii serioase, în toate domeniile.

După terminarea războiului, energia sufletului uman, — însetat după libertăți în măsura gradului de civilizație ajuns, — a scăpat din cleștele grozav al disciplinei militare, și în reacțiunea acestei descătușări, nu-și mai găsește astâmpărul. Disciplinarea acestei energii în scopuri productive este o problemă istorică, de a cărei norocoase rezolviri depinde în primul rând, rezolvirea crizei economice, care a devenit mondială. — În plus în țara noastră complexitatea acestei probleme s'a agravat prin faptul, că România Mare a încorporat elemente eterogene, cari au aparținut secole întregi unor civilizații diferite. — Armonizarea acestora însă trebuie făcută conștient și sistematic. Ori acest lucru poate fi ajuns numai prin educarea conștiințioasă a generațiilor tinere într'un mod rațional, armonie și conștient de scopul urmărit. — La generațiile ajunse deja la maturitate, multe schimbări nu mai putem face; ele în mod fatal vor livra și pentru viitor sâmburii discordiei, ele vor fi gata de conflicte în toate privințele, — căci nu-și pot nega firea, nu pot renunța la biletul de intrare în societate câștigat tocmai în baza culturii diferite, din care izvorăsc neînțelegerile fatale.

Să nu ne spăriem de prea multă inteligență, ei s'o cultivăm și fructificăm, căci ea, mai ales azi în epoca muncii, — este un capital de o mai mare valoare, decât banul.

Aceste gânduri ne stăpânesc, preocupă de-o parte de fazele crizei economice grozave, de altă parte cetind veștile penibile de dureroase, despre organizațiile descreerate, făcute de o parte a tinerețului nostru.

SPECTATOR.

Anteproiectul codului comercial.

IX.

Despre societățile comerciale.

(Continuare).

Constituirea societăților pe acțiuni și în comandită pe acțiuni. — Prin posibilitatea de a concentra imense capitaluri societățile anonime constituiesc în lumea

economică capitalistă cel mai formidabil instrument de producție privată și națională. — La acumularea de capitaluri participă prin subscrierea de acțiuni nu numai concețâtenii fondatorilor, dar și străinii, cari caută un plasament rentabil pentru economiile lor. În urma intensificării legăturilor economice internaționale; la societăți mai mari sunt angajate capitaluri chiar din mai multe continente, ca de pildă în societățile miniere.

Aceste plasamente venite din imense depărtări reclamă o deosebită protecțiune legală împotriva eventualelor tendințe frauduloase ale fondatorilor și administratorilor. Căci dacă societățile pe acțiuni sunt cele mai puternice citadele ale ordinii capitaliste și — prin avantajile producției în mare — cei mai hotărâtori factori de progres economic, ele pot să devină în mâna conducătorilor fără scrupule instrumentele celor mai îngrozitoare fraude și escrocherii. În domeniul acestor forme de colaborare economică ne arată istoria cele mai răsunătoare panamale de faimă mondială.

În fața acestor posibilități extremiste regimul juridic al societăților pe acțiuni a constituit totdeauna una dintre cele mai grele probleme legislative. Tendința fiecărui legiuitor a fost și este a concilia avantajile economice ale acestor asocieri cu interesele acționarilor cari cu bună credință și îndemnați de reclamele fondatorilor își aduc ca aport economiile lor mici și mari!

Problema fundamentală ce se impune legiuitorului este deci aceea de a afla cele mai potrivite norme pentru ocrotirea acestor acționari de bună credință. Ocrotirea lor se impune cu atât mai vârtos, cu cât chiar tagma acționarilor este cea mai nepăsătoare și indolentă. Indolența acționarilor a devenit chiar proverbială. Oricât de prudent și prevăzător să fie însă legiuitorul, fraudele totuși nu vor putea fi evitate cu totul. — Rafineria criminalilor totdeauna este mai tare decât perspicacitatea legiuitorului. Nu este lege care să nu poată fi eludată. Eficacitatea măsurilor de profilactică legislativă în domeniul societăților anonime — ca de altcum și în alte domenii ale dreptului — va depinde prin urmare în bună măsură de nivelul moral, de gradul de onestitate a societății. Și cum fizionomia morală a societății diferă dela țară la țară și dela

epocă la epocă, este firesc că legislația societăților anonime va purta pecetea timpului și a țării în care a fost alcătuită.

Autorii anteproiectului și-au dat toată silința pentru a ne prezenta un regim juridic al societăților anonime, cât mai perfect, cât mai conform cu exigențele timpului și mediului nostru. În acest scop au utilizat nu numai operele legislative străine, dar și experiențele îndelungate din trecutul acestor societăți.

Garanțiile legale pentru oblăduirea acționarilor și a creditorilor — cari împreună cu interesele fiscolei reprezintă laolaltă interesul public — se impun, atât la înființarea societăților pe acțiuni, cât și în tot cursul funcționării lor.

Capital social minimal. Întâia inovațiune a legiuitorului este fixarea capitalului social la *suma minimală de cinci milioane Lei*. (Art. 126). Prin dispoziția aceasta societățile pe acțiuni și în comandită pe acțiuni au fost destinate întreprinderilor comerciale de vastă anvergură. Rămâne însă să se pronunțe factorii noștri economici dacă limita de cinci milioane este cea mai potrivită? La întreprinderile bancare nu este prea mare suma aceasta, dar la unele întreprinderi industriale și comerciale poate că e prea urcată.

Numărul acționarilor. Anteproiectul stabilește și numărul cel mai mic al acționarilor, care trebuie să fie cel puțin de *șapte*. Prin această dispoziție s'a rezolvit și chestiunea mult discutată, dacă o societate pe acțiuni trebuie să aibă un număr minimal de acționari numai la înființare sau pe toată durata ei? S'a adoptat soluția a doua „cu scopul, de a asigura societății un număr de acționari suficienți pentru ca să-și poată constitui organele de administrație” (Iosif Cohen).

Diferitele faze ale procedurii de constituire, (actul constitutiv, prospectul de emisiune, statutele, procedura de subscriere, adunarea de constituire, aprobarea de Tribunal, înregistrarea și publicarea) au rămas aceleași din codurile în vigoare, însă dispozițiunile cari le reglementează au fost întregite prin anteproiect prin norme și instituții juridice noi, menite toate să împiedece abuzurile.

Actul constitutiv când subscrierea acționarilor se face simultan de cel puțin

șapte acționari — *precum și statutele trebuie autentificate*. (Art. 127.) Când societatea se constituie prin subscripție publică, *prospectul de emisiune va purta semnăturile autentificate ale fondatorilor*. (Art. 129). — Actul constitutiv respective prospectul pe lângă conținutul obișnuit (numele fondatorilor, firma, obiectul societății, durata, capitalul, numărul și valoarea nominală a acțiilor etc.) trebuie să cuprindă neapărat: *indicarea aporturilor în natură, avantajile rezervate fondatorilor, și garanția ce trebuie să depună administratorii*. (Art. 127).

Pentru a se putea constitui societatea întreg capitalul social trebuie subscris și *jumătate din valoarea acțiunilor subscrise trebuie vărsată la Banca Națională sau la o Administrație financiară din țară*.

Convocarea adunării constitutive trebuie publicată în Monitorul Oficial.

La adunarea generală constitutivă fondatorii nu pot să ocupe funcția de președinte, secretar sau scrutător. (§. 134).

Unele legiuri străine încredințază presidenția adunării constitutive judecătorului oficiului registrului. Ar fi de dorit să se înscrie această dispoziție și în viitorul nostru cod de comerț. Reprezentantul justiției ar fi o garanție fermă, că prevederile legii vor fi respectate și abuzurile vor fi evitate.

Fiecare subscriitor are în adunarea constitutivă *un singur vot* ori câte acțiuni ar fi subscris (§. 135).

Deciziunile în adunarea constitutivă se iau cu majoritate absolută de voturi, dar trebuie să fie prezenți cel puțin *jumătate din numărul total al subscriitorilor*.

În dreptul ardelean un subscriitor de mai multe acții poate avea până la 10 voturi, și pentru validitatea hotărârilor se cere să fie de față subscriitorii (cel puțin 7) cari reprezintă cel puțin una a patra parte din capitalul social. Inovațiunea anteproiectului în direcția ocrotirii minorității este deci destul de considerabilă.

O altă inovație este aceea că la cererea oricărui acționar adunarea generală de constituire prin votul a trei șferturi din capitalul în numărul reprezentat în adunare *poate ordona expertiza pentru evaluarea aporturilor în natură*. În acest

caz după numirea experților adunarea constitutivă se amână pe o dată ulterioară, când experții sunt obligați a-și depune raportul. *Dacă valoarea stabilită de experți nu este nici a cincea parte din valoarea arătată de fondatori în actul (prospectul) de fondare, fiecare subscriitor are dreptul de a se retrage.* (Art. 137). Potlogăria fondatorilor fiind în acest caz evidentă, este firesc, că ei nu mai merită nici o încredere din partea subscriitorilor.

Tribunalul după-ce primește dela fondatori cererea pentru autorizarea de funcționare, cere avizul Camerei de comerț și industrie în ce privește utilitatea întreprinderii și moralitatea fondatorilor și administratorilor. (Art. 140).

Dacă sunt aporturi în natură, tribunalul ordonă din oficiu expertiza pentru evaluarea lor chiar și atunci când experții numiți de adunarea generală de constituire au făcut evaluarea.

Tribunalul hotărăște prin sentință după ascultarea judecătorului oficiului registrului asupra autorizației de funcționare.

Dupăce sentința care acordă autorizația de funcționare a rămas definitivă, ea se înscrie în registru și se publică în Monitorul Oficial. (Art. 140). Anteproiectul arată, — ca și codurile în vigoare — ce trebuie să conțină textul înseris în registru, dar nu indică și textul ce trebuie publicat în Monitorul Oficial, în care se va insera prin urmare numai sentința de autorizarea funcționării.

Acestea ar fi dispozițiile mai esențiale ale anteproiectului cari reglementează constituirea societăților pe acțiuni și în comandită pe acțiuni, dispozițiuni cari diferă de acele ale codurilor azi în vigoare. — Rezultă de aici și rolul important pe care Camerele de comerț și industrie îl au la constituirea acestor societăți.

Relevăm apoi evaluarea din oficiu a aporturilor în natură prin experți numiți de completul Tribunalului (nu de judecătorul oficiului) care a constituit în trecut una dintre cele mai delicate probleme în legătură cu constituirea societăților anonime.

Cu privire la aceste aporturi credem împreună cu alți teoreticieni, că ar fi suficientă numai expertiza Tribunalului. Expertiza facultativă ce se poate ordona de adunarea generală constitutivă este

de prisos și prea costisitoare. În atmosfera amicală care de obicei stăpânește adunarea constitutivă acționarii și așa nu vor avea curajul să ceară expertiza.

Expertiza oficială ar trebui însă reorganizată. Precum observă dl profesor Gălășescu dela Iași, „experiența din țara noastră relativă la prestigiul experților numiți în diferite afaceri litigioase de instanțele noastre judecătorești a dat rezultate cam triste“. Se impune prin urmare crearea unui corp select de experți, cu anumită autonomie, cu înalt spirit de onestitate, așa cum există în Anglia și Germania unde camerele de comerț sunt autorizate a forma corporații de experți oficiali. Fixând condițiuni severe de încadrare în acest corp, el ar putea forma un corp al oamenilor de specialitate și de înaltă valoare morală, refractari ori-căror încercări de corupere. Ar fi cu un cuvânt o a doua magistratură.

Dl Gălășescu — Pyk propune — pentru împiedecarea speculațiilor cu acțiunile cari reprezintă raporturile în natură — *interzicerea transferării lor pe un timp anumit*, de pildă pe timp de doi ani. Subscriem și noi propunerea aceasta, dar nu înțelegem pînăcîce numai pe doi ani? Termenul ar putea fi urcat la cinci ani și egalat astfel cu termenul avantajilor ce se pot acorda fondatorilor.

Fondatorii. Drepturile și obligațiunile lor. — Garanțiile legale statuate în legătură cu momentele principale ale procedurii de constituire anteproiectul le completează cu obligațiunile prevăzute pentru promotorii sau fondatorii societăților pe acțiuni și în comandită pe acțiuni. — Actele frauduloase au fost săvârșite în trecut tocmă de fondatori și astfel situația lor juridică trebuie precizată și îngădită cu suficiente și efective cautele legale.

În practica de până acum, la adăpostul codurilor în vigoare, fondatorii își asigurau pe toată durata societății *avantajii* exagerate și nemeritate, cari în cazuri de criză atingeau chiar patrimoniul societății. Este evident că acest obicei constituie un abuz în detrimentul acționarilor.

Avantajile fondatorilor se justifică prin faptul, că dela ei pornește *inițiativa*, a lor este *ideia*, punctul de plecare al ori-cărui progres economic. Este just prin

urmare ca inițiativa să fie remunerată sau premiată la fel cu orice ideie inventatoare în domeniul civilizației omenești.

Dacă aceasta este motivarea avantajilor rezervate fondatorilor, este firesc că ele nu pot fi acordate și acelor, cari nu sunt de fapt fondatori, ci numai prieteni sau rudeni de ai fondatorilor și avantajile nu pot fi acordate pe timp nelimitat și nu pot prejudicia însuși fondul averii sociale. Aceste considerațiuni de echitate au fost concretizate în mai multe dispozițiuni ale anteproiectului, toate constituind inovațiuni binevenite.

Anteproiectul ne dă mai întâi definiția fondatorilor: „Acei cari au luat parte la întocmirea statutelor, cari vor aduce la constituirea societății aporturi altele decât în numărar sau cari vor fi conlucrat sub orice altă formă la constituirea societății, sunt considerați fondatori”. (Art. 146). Definiția nu ne pare prea fericită, e prea vagă și imprecisă. Apoi aducătorii aporturilor în natură nu trebuie să fie declarați neapărat fondatori, doar și subscriitorii de acțiuni cari nu sunt fondatori, pot să plătească acțiunile cu aporturi în natură.

Sunt foarte importante și originale dispozițiunile relative la *avantagiile fondatorilor*. Nu numai că aceste beneficii privilegiate trebuie înscrise în actul constitutiv respective în prospectul de fondare și în statute și apoi aprobate de către adunarea de constituire, dar în sensul art. 149 *fondatorii nu-și pot stipula nici un beneficiu care ar putea atinge patrimoniul societății. Avantagiile nu pot depăși o zecime din suma totală a beneficiilor nete, cari rămân după deducerea cotelor de amortizare, de rezervă și a primului dividend de 5% (prevăzute în art. 273—274).*

Avantagiile nu pot fi acordate pe un termen mai mare de cinci ani, iar plata lor se face în baza bilanțului aprobat de adunarea generală anuală.

În caz de sporirea capitalului social beneficiile acestea vor fi calculate numai după capitalul inițial.

Unii dintre juriști propun urcarea termenului de cinci ani la zece ani spre a stimula spiritul de întreprindere. Noi credem că limita fixată în anteproiect este cea mai potrivită și destul de su-

ficientă pentru remunerarea și încurajarea spiritului de inițiativă.

În doctrina juridică a format multă vreme obiect de controversă chestiunea, dacă titlurile sau părțile cari reprezintă avantajile acordate fondatorilor sunt creanțe sau acțiuni?

Anteproiectul a rezolvit această problemă prin art. 150 dispunând, că „*Părțile de fondator nu acordă proprietarului lor calitatea de asociat. Aceștia nu au dreptul de a lua parte la adunarea generală, nici a discuta bilanțul. Părțile de fondator vor fi reprezentate prin titluri de dividend*”.

În concepția anteproiectului părțile de fondator vor fi prin urmare *creanțe*, (titluri de dividend) și nu acțiuni, căci proprietarii lor nu pot lua parte la adunările generale. Astfel ei nu vor putea ataca deciziunile adunării generale. Se poate însă întâmpla, ca adunarea generală să aducă hotărâri cari lezează drepturile legale și statute încorporate în avantajile speciale garantate fondatorilor. A priva pe fondatori de orice drept de apărare în această ipoteză, ar fi inechitabil și ilegal.

Ar fi de dorit prin urmare să li se acorde fondatorilor dreptul de a ataca acele deciziuni ale adunării generale, cari vatămă drepturile lor legale.

Răspunderile și obligațiunile fondatorilor sunt detaliat reglementate în anteproiect. „Fondatorii sunt obligați să predea administratorilor documentele și corespondența referitoare la constituirea societății”. (§. 146) „Fondatorii sunt răspunzători pentru cei de al treilea nelimitat și solidar de obligațiunile luate pentru constituirea societății”. (Art. 147). În ce privește *cheltuelile împreunate cu constituirea societății*, în caz că societatea din orice cauză nu ar lua ființă, fondatorii nu se pot regresa pentru cheltueli față de subscriitorii *cheltuelile de fondare cad astfel în caz de eșuarea constituirii exclusiv în sarcina fondatorilor*. (Art. 147).

O altă dispoziție novatorie de mare importanță este *solidarizarea primilor administratori cu fondatorii* (dispoziție preconizată și de subsemnatul în Rev. Econ. în 1928).

În această privință art. 148 precizează că „Fondatorii și primii administratori sunt solidar răspunzători față de societate

și de cei de al treilea conform art. 165. (adeacă ca mandatar). pentru:

1. Subscrierea integrală a capitalului social și vărsămintele prescrise de lege sau statut;

2. Existența aporturilor altele decât în număr;

3. Sinceritatea publicațiilor făcute în vederea constituirii societății.

În urma acestei dispozițiuni primii administratori sunt constrânși de a controla — în propriul lor interes — scrupulos legalitatea tuturor actelor de constituire.

(Da urma).

Dr. IOACHIM TOLCIU, Cluj.

Legea cametei și congresul băncilor din provincie.

Am avut prilej să ne ocupăm în coloanele acestei reviste, la timpul său, cu legea cametei cu care a fost fericită țara în ultimele zile ale guvernului trecut.

Am arătat efectele ei dezaastroase pentru băncile mici din țară, fără a se putea atinge adevăratul scop urmărit, ușurarea debitorilor.

Băncile mici s'au alarmat, cu drept cuvânt de dispozițiile nedrepte ale legii, votată fără multă chibzută și în pripă — ea multe altele — căci prin aplicarea întoemai și severă a legii s'au văzut primejdite în însăși existența lor, dar e în pericol și creditul privat al țării, alimentat mare parte de aceste bănci.

În vederea acestei primejdii și în scop de a examina situația, ce se crează băncilor mici și creditului privat prin noua lege a cametei, întrată deja în vigoare, și pentru luarea de măsuri de prevenire a efectelor rele a legii cametei asupra băncilor — tânăra organizație din vechiul Regat „Uniunea Băncilor din Provincie“, cu sediul Pitești, a convocat pe zilele de 24 și 25 Aprilie a. c. o adunare profesională de consfătuire a băncilor din România la București.

Convocată în pripă și fără a lua contact mai de aproape cu organizațiile vechi de bănci din provincie, cum sunt „Solidaritatea“ noastră și „Reunirea de control a băncilor săsești“, cari nu au fost la timp și deajuns orientate asupra programului, adunarea s'a ținut la termenul fixat fără participare a băncilor ardeleni, cari reprezentă un contingent însemnat a băncilor din provincie, de care trebuie ținut seamă.

Astfel am urmărit lucrările congresului din București numai dela distanță, dar de sigur nu fără interes și simpatie.

Au luat parte la congres, precum aflăm din ziare, numeroși delegați de bănci din provincie din vechiul Regat și din capitală, cari au reprezentat un capital de 2½ miliarde Lei.

După-ee mai mulți reprezentanți de bănci din provincie și-au expus doleanțele în legătură cu legea cametei, s'au prezentat din partea președintelui congresului dl Gr. T. Coandă proiectele de noțiune adoptate apoi de congres.

Iată cuprinsul moștinei, așa cum a fost votată de congres și care a fost prezentată la amiază dlui prim-ministru de o delegație desemnată de congres:

„Adunarea generală profesională a băncilor din România, întrunită la 24 Aprilie 1931 în București, în palatul Camerei de Comerț din Capitală, la care au luat parte 179 de bănci din țară, reprezentând la un loc capital și rezerve totale de 2.632.000.000 Lei și cinci dintre marile bănci din București, după laborioase discuțiuni și cu totul obiective, ce au avut loc și din cari s'a dovedit că:

Din cauza crizei generale prin care trece economia țării și condițiilor proaste (scăderea valorilor tuturor bunurilor și reducerea capacității de plăți a debitorilor).

Din cauza agitațiilor calomnioase contra băncilor, a debitorilor insolubili sau neleali, cari au exploatat situația grea a țării și au profitat de naivitatea multor debitori, făcându-i să creadă că statul le va plăti datorile în bănci.

Din cauza legiuirilor vitrege pentru creditul privat, la adăpostul cărora pot opera în voie debitorii de rea-credință, pe cari aceste legi îi oerotesc, cum este legea concordatului preventiv și legea executărilor silite.

Din cauza — acum în urmă — a legii contra cametei, care nu poate fi considerată decât ca un fruct al agitațiilor debitorilor interesați, altoite pe trunchiul unui demagogism politic frivol, care a întunecat facultățile de analiză și de prevedere ale legiuitorului; lege, care în dauna producției, pune băncile, principalul factor al creditului, în absolută imposibilitate de a lucra.

Din aceste cauze băncile au ajuns într-o situație dintre cele mai critice.

În adevăr, ele, ca creditoare, nu pot încassa datorile ce au de primit, iar ca debitoare, li se cer sumele ce datorează.

Prin legea cametei, în sfârșit, băncile cari au reescont la Banca Națională sunt puse în imposibilitate de a mai face operațiuni fără pagube.

Spre a eși din acest impas, adunarea constată nevoia iminentă a unei conlucrări cu puteri unite

a tuturor băncilor, într-o solidaritate de acțiune perfectă.

Ca atare, băncile, prin delegațiile pe care adunarea le alege, vor face demersuri pe lângă guvern și pe lângă Banca Națională a României, ca să găsească soluțiunea, prin care băncile să fie ferite de prăbușire.

Băncile sunt un factor economic indispensabil producției, care, fără ele, ar suferi pierderi disastroase.

Adunarea generală profesională a băncilor consideră că se va ameliora situația băncilor prin desființarea legii concordatului, a legii executărilor silite și să se voteze în schimb unele legi de reconfortarea creditului privat, ca accelerarea justiției și puterea ce s'ar da cambiei protestate de a deveni titlu executoriu, fără îngrădirile actuale.

În deosebi adunarea cere abrogarea legii contra cametei, sau cel puțin modificarea ei astfel încât maximum de dobândă îngăduită de lege să fie 18 la sută pe an, fără a se ține seamă de taxa scontului B. N. R.

În ce privește portofoliul reescontat la Banca Națională a României, adunarea solicită ca atâta timp cât acest portofoliu se regulează la scadență de debitori, aceștia să fie pășuiți și înlesniți a-și achita datoriile treptat pe măsura puterilor lor și a pășuirilor ce se vor acorda de B. N. R.

În ce privește portofoliul, care nu se regulează la scadență de către debitori, acesta prin intervenția guvernului, să se preia temporar de B. N. R. protestându-l și îndeplinind formulele legale, băncile girante menținându-și avalul.

Cu privire la depuneri, adunarea roagă pe fiecare bancă în parte și pe depunători să-și păstreze calmul necesar unor astfel de vremuri și continuând a acorda aceeași încredere ce s'a pus în conducătorii acestor bănci să caute să nu creeze dificultăți azi când și băncile au de luptat cu vitregia vremurilor și imposibilitatea în care debitorii băncilor se găsesc astăzi de a-și plăti datoriile lor, dificultăți cari ar avea de urmare periclitarea acestor economii agonisite cu atâta trudă și pentru care statul și Banca Națională au o deosebită sollicitudine.

Adunarea hotărăște plata integrală a acestor depuneri cu îngăduințele arătate mai sus, asigurând depunătorii că li se vor restitui economiile lor.

Moțiunea a fost prezentată prin delegați speciali M. S. Regelui, dlui Guvernator a Băncii Naționale a României și dlui Ministru de finanțe.

Acesta din urmă a asigurat delegațiunea de întreg sprijinul guvernului și a adaus: „depu-

nătorii trebuie să păstreze neștirbită încrederea lor în instituturile cu cari lucrează, deoarece și Guvernul și Banca Națională se îngrijesc de aproape de bunul lor mers”.

Pentru organizarea Uniunii Băncilor din Provincie pe țara întregă s'a constituit apoi un Comitet mai mare, cu reprezentanți din toate provinciile. Găsim însă între acestea și persoane, fără nici un rol în viața bancară, nici în trecut, nici în prezent și a căror loc nu este acolo.

Recomandăm băncilor noastre, membre ale „Solidarității”, o atitudine de expectativă față de acțiunea de înscriere de membri la Uniunea Băncilor din Provincie.

Aceasta în vederea reorganizării și punerea în funcțiune a „Solidarității” în timp apropiat.

Bibliografie.

Cărțile funduare din Ardeal

din punct de vedere juridic, economic și contabil de Traian Nichiciu, doctor în științele economice. Cluj 1931. Tipografia „Urania”. Prețul neindicat.

Sub titlul acesta a apărut nu de mult o lucrare, merită a face bune servicii publicului în general și în special studenților academii noastre comerciale și ale școalelor sup. de comerț și cercurilor bancare resp. funcționarilor de bancă.

Autorul este procuristul Sucursalei din Cluj a băncii „Albina”, din Sibiu dl Dr. Traian Nichiciu, asistent la Academia de Inalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj.

D-sa tratează problema cărților funduare din trei puncte de vedere: juridic, economic și contabil; mai pe larg din punctul de vedere contabil, fiind în privința aceasta unul dintre primii autori români, dacă nu primul, care se ocupă cu această problemă.

Cartea are 3 părți: I. Instituțiunea Cărților funduare; II. Rolul economic al Cărților funduare și III. Considerații contabile referitoare la transmiterea și constituirea de drepturi tabulare.

Partea I cuprinde: Originea și dezvoltarea instituțiunii Cărților funduare. Noțiunea cărților funduare și obiectul la care se aplică. Izvoarele de drept. Intocmirea cărților funduare (localizarea). Forma cărților funduare. Conținutul cărților funduare (Foile A. B. și C.) Inscriserile în cărțile funduare. Efectele și ordinea inscripțiilor și Radierea drepturilor de carte funduare.

Partea II cuprinde capitolele: Importanța instituțiunii. Folioasele instituțiunii cu privire la crearea de drepturi tabulare. Creditele ipotecare în Ardeal: a) situația de dinainte de război și b) situația de după război.

Concluziuni:

Partea III are capitolele:

Transmiterea de drepturi tabulare. Achiziționarea proprietății imobiliare prin contract de vânzare-cumpărare. Achiziționarea proprietății imobiliare prin licitație, — prin schimb, — prin donațiune, — prin succesiune și — prin expropriere și improprietărire.

Exproprierea: pentru utilitate publică și conform Legii pentru reforma agrară. Improprrietărea. Constituirea de drepturi tabulare. Ipoteca. Servituși fundare (reale) și — personale. Sarcini tabulare. Diferite inscripțiuni tabulare. Literatura consultată.

Lucrarea dlui Dr. Nichteiu, umple un gol în literatura noastră de specialitate și cu toate că cuprinde unele greșeli de limbă, stil și de interpunctie, va fi citită și studiată cu bun folos de cercurile interesate și cari voiesc a se instrui.

O recomandăm cu căldură băncilor și funcționarilor de bancă spre procurare.

Apariția cărții a fost înlesnită în parte, de banca „Albina” Sibiu prin o contribuție potrivită la cheltuielile de imprimare.

Situația.

S'a hotărât dizolvarea parlamentului.

Era și necesar, căci încercăturile de pe urma legiferărilor Madgearu — Stere — luntan au provocat o stare economică și administrativă care nu mai putea dura. Parlamentul ales cu ovațiuni nu mai avea dreptul a se considera reprezentant adevărat al poporul.

Dacă în Ardeal roata a putut obține majorități mari dela început până la sfârșit în toate alegerile parțiale, în vechiul regat ea deja dela început a pierdut din voturi. Iar în ultimele alegeri parțiale ea a fost de fapt învinsă.

Sistemele de colectivizare (cooperajie ca la noi, diverse sindicate în toate produsele agricole în favorul anumitor profitori) se vede că nici țărânului regătean nu-i convin.

Bruscarea sau încercarea de bruscare (incadrări și reîncadrări de funcționari, reglementări pentru avocași, medici, ingineri, crâjmari, agenți de bursă etc. etc.) a tuturor profesiunilor orășanești, fără să se țină cont de deruta cauzată acestora în exercitarea profesiei și a pagubelor materiale ce li s'au cauzat. Și fără ca aceste renouări să fie fost justificate de vre-un folos cu caracter general sau să fie adus vre-un folos practic. Faptul, că în diferite domenii de activitate orășanească s'au constatat anomalii au grăbit luarea de dispoziții — e greu de precizat că erau oare nestudiate sau interesate — cari au încercat și mai mult treburile.

În fine împănarea administrației statului și a averilor statului cu fel de fel de organe din nou create în vădită contradicție a principiilor de raționalizare (cari cer reducerea forțelor de muncă și a cheltuielilor la minimum posibil). Prin aceste organe noi — cari au sporit bugetul cu multe miliarde — unii favoriști mâneau 10 pâni albe, atunci, când sute de guri de abia aveau o pâne neagră.

Cam la cele de mai sus se rezumă întreaga activitate a trecutului regim. — N'au făcut altă decât au exploatat bugetul în folosul unor clici întocmai ca și partidul liberal.

Conducătorul al acestei politici este dl Madgearu, care a știut să-și aplice planurile cu același

îndărătnicie ca fierțatul Vintilă Brăteanu. Și cum fierțatul Vintilă Brătianu a persistat în socotelile sale, — zise greșite de către unu și folositoare altora — tot astfel și dl Virgil Madgearu cu îndărătnicie mai susține — în ciuda futurora, — că a fericit țara și are curajul să se prezinte cu aceste idei din nou în fața alegătorilor.

În ultimele zile unele ziare sunt pline de articole senzaționale cu privire la panamalele fostului regim. Nu sunt aceste panamale de dimensiunile afacerilor Olta Wolf, ferrocimica, bonurile de tezaur, Dâmbovița etc.

În afară de afacerea spiritului negru — care este adevărat banditism, celelalte nu sunt decât flecăritii politice.

Chiar afacerile de concesiune nu prea pot fi criticate.

Dacă noi nu-l aveam pe Krüger chibrite nu puteam face stabilizarea și celelalte aranjamente în legătură cu ea, iar cât privește pe

I. T. T. (Ai Ti Ti) situația mi se pare că nu-i prea de invidiat. Incassările lor pare să se că nu-i prea încălzesc, iar din fatmosul palat de pe terenul Oteleșanu, anunțat pentru Octombrie curent la început cu 14 etaje, apoi cu șapte, mi se pare că anul acesta nu se alege nimica.

Zilele acestea a fost vărsată contravaloarea împrumutului dezvoltării și

S'a hotărât înființarea Băncii agriculturii, din tranșa noului împrumut și din fondurile Creditului Agricol transitor.

Pentru guvern aceste resurse reprezintă un interes deosebit, dat fiind că și-a început activitatea în plin. Se potrivește zicala: „Nu-i pentru cine se gătește ci pentru cine nimerește”.

În bursă nici o perspectivă. Mai mult ca oricând lumea se întreabă în ce să-și plaseze banii, ca să iese bine la cale.

Interesată și de remarcat este reclama din ultimele zile a Băncii Românești, că acordă împrumuturi pe gaj până la 80% din valoare de curs cu 10%.

Procentul oficial fiind 8, iar cel particular 10—12, nu-i mirare că publicul se îndreaptă spre târgul efectelor, mai cu seamă că în textul unora dintre rente este clauza „scutit de orice impozit prezent și viitor”.

La acțiuni marasm complet. Diferința de 1—2—3 Lei dintre cerere și ofertă și speșele de minim 7 Lei la dus-întors (cump.-vanz.) fac imposibilă existența în bursă a mânilor intermediare, regulatoarele firești a ofertei și cererilor între cumpărători și vânzători.

București.

REMIZIER

Anunț.

Aducem la cunoștința deponenților noștri, că reducem interesele după depuneri la maximum 8% brutto.

O cina-Sibiului, 25 Aprilie 1931.

„VITORUL”
Institut de credit și economii.